

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat
IV./11. sz. Lakkozó Bölcsőde

**SZAKMAI PROGRAM
2015-2018**

Az intézmény neve:

Újpest Önkormányzati Bölcsődék Intézménye IV./11. sz. Lakkozó utcai bölcsőde

Székhelye: 1041 Budapest, Lőrinc utca 35-37.

Telephelye: 1048 Budapest, Lakkozó utca 5.

Elérhetőségek:

Telefon/fax: +36 1 380 65 21

E-mail: lakkozobolcsode@ujpestibolcsik.hu

Honlap: www.ujpestibolcsik.hu

Működési engedély száma: V-C-020/486-6/2012

Ágazati azonosító: S0044900S0072197

Szakmai Program Érvényes: 2015. - 2018.

Készítette: Horváth Ferenc Józsefné bölcsődevezető

Programfelelős: Horváth Ferenc Józsefné bölcsődevezető

Kelt: Budapest, 2015. január 1.

Tartalomjegyzék

1	BÖLCSŐDÉK TÖRTÉNELMI ÁTTEKINTÉSE	4
2	BEVEZETÉS	5
3	AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA	5
4	ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT	6
5	BÖLCSŐDE FELADATA, TEVÉKENYSÉGE	6
6	AZ IGÉNYBEVEVŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐK JOGVÉDELME	7
7	BÖLCSŐDE ÉPÍTÉSZETI, TÁRGYI ADOTTSÁGAI	7
8	GYERMEKÉLELMÉZÉS	8
9	HUMÁNERŐFORRÁS	8
10	BÖLCSŐDÉNK MINŐSÉGPOLITIKÁJA	9
10.1	KÉPZÉSEK	9
10.2	SZAKMAI MUNKA ELLENŐRZÉSE	10
11	KÜLDETÉS NYILATKOZAT	10
11.1	PEDAGÓGIAI HITVALLÁSUNK.....	10
11.2	GYERMEKKÉPÜNK	10
11.3	KISGYERMEKNEVELŐ KÉPÜNK.....	10
11.4	BÖLCSŐDE KÉPÜNK.....	10
12	A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS ALAPELVE	11
12.1	A CSALÁDI NEVELÉS ELSŐDLEGESSÉGÉNEK TISZTELETE	11
12.2	A NEVELÉS ÉS GONDOZÁS EGYSÉGÉNEK ELVE	11
12.3	AZ EGYÉNI BÁNÁSMÓD ELVE	11
12.4	A BIZTONSÁG ÉS STABILITÁS ELVE.....	11
12.5	AZ AKTIVITÁS AZ ÖNÁLLÓSULÁS SEGÍTÉSÉNEK ELVE.....	12
12.6	AZ EGYSÉGES NEVELŐ HATÁSOK ELVE.....	12
12.7	A GYERMEKI SZEMÉLYISÉG TISZTELETÉNEK ELVE	12
13	A BÖLCSŐDÉNK MŰKÖDÉSI RENDJE	12
13.1	A GYERMEKCSOPORTOK SZERVEZÉSE	12
13.2	A GYERMEKEK NAPIRENDJE	13
13.3	A DOLGOZÓK MUNKARENDEJE	13
14	A BÖLCSŐDEI GONDOZÁS NEVELÉS FELADATAI	13
14.1	EGÉSZSÉGVÉDELEM, EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD MEGALAPOZÁSA	13
14.2	AZ ÉRZELMI FEJLŐDÉS ÉS A SZOCIALIZÁCIÓ SEGÍTÉSE.....	13
14.3	A MEGISMERÉSI FOLYAMATOK FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSE	14
15	A BÖLCSŐDEI NEVELÉS GONDOZÁS FŐBB HELYZETEI	14
15.1	A TANULÁS	14
15.2	A GONDOZÁS	14
15.3	A JÁTÉK	14
16	KIEMELT SZAKMAI FELADATOK	15

16.1	A BÖLCSŐDE SZOLGÁLTATÁSAIRÓL VALÓ TÁJÉKOZTATÁS MÓDJA.....	15
16.1.1	<i>Szülői értekezlet</i>	15
16.1.2	<i>Üzenő füzet</i>	15
16.1.3	<i>Szülőcsoportos beszélgetések</i>	15
16.1.4	<i>Napi beszélgetések a szülővel</i>	15
16.1.5	<i>Egyéni beszélgetések</i>	15
16.1.6	<i>Faliújság</i>	16
16.2	EGYÉB TÁJÉKOZTATÁSI PROGRAMOK.....	16
16.2.1	<i>Zsíros kenyér parti</i>	16
16.2.2	<i>Családlátogatás</i>	16
16.2.3	<i>Szülővel történő fokozatos beszoktatás</i>	16
16.2.4	<i>Hagyományaink</i>	16
17	SZAKMAI EGYÜTTMŰKÖDÉS MÁS INTÉZMÉNYEKKEL.....	17
17.1	BELSŐ INTÉZMÉNYEK.....	17
17.1.1	<i>Újpesti Önkormányzati Bölcsődék Intézménye</i>	17
17.1.2	<i>Központi Konyha</i>	17
17.1.3	<i>Újpesti Bölcsődei részlegek</i>	17
17.2	KÜLSŐ INTÉZMÉNYEK.....	17
17.2.1	<i>Társ óvoda</i>	17
17.2.2	<i>Gyermekjóléti Szolgálat</i>	18
17.2.3	<i>Védőnői Szolgálat</i>	18
17.2.4	<i>Házi gyermekorvosi szolgálat</i>	18
17.2.5	<i>Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat IV. kerületi tagintézménye</i>	18
17.2.6	<i>Képző intézmények</i>	18
18	DOKUMENTÁCIÓ.....	18
19	FEJLŐDÉS JELLEMZŐI A BÖLCSŐDÉS KOR VÉGÉRE	19
20	ZÁRSZÓ.....	19

Mellékletek

1. sz. melléklet - Megállapodás

2. sz. melléklet - Házirend

1 Bölcsődék történelmi áttekintése

A bölcsődék létrejötte szorosan a gyári nagyipar kialakulásához kapcsolódott, társadalmi szükséglet alapján született meg és a nők munkavállalásával hozható szoros összefüggésbe. A három éven aluli gyermekek napközbeni intézményes ellátásával a múlt század közepén elsőként Párizsban foglalkoztak, és itt nyitotta meg kapuit 1844-ben az első bölcsőde.

1851-ben Pesten kezdett szervezkedni egy „Bölcsőház” felállítására több befolyásos támogató, és az egyesület fővédnökének megnyerték Hildegarde főhercegnőt. 1851-ben megalakult a Pesti Bölcsőde Egylet.

Párizs után 1852. április. 21-én megnyitotta kapuját az első Magyar Bölcsőde a belvárosban a Kalap utca 1. szám alatt. Szervezője és vezetője Forrayné Brunszvik Júlia volt. A bölcsőde három utcai és két udvari szobával rendelkezett. Az első évben 38 gyermeket vettek fel, de az igény évről évre növekedett.

Az egyesület a Terézvárosban nyitott egy első kifejezetten bölcsődének épült intézményt, ahol nem fizetett dajkák gondozták és nevelték a gyermekeket, hanem a Szent Vince apácarend tagjai.

1869-ben egy új bölcsődét adtak át a nyolcadik kerületi Mária utcában. A XIX. században a közhatalom még nem tekintette feladatának a szociális gondoskodást, a családra, egyházra, és a jótékonyági egyesületekre bízta. A század elején a bölcsődék száma nem növekedett a fővárosban.

Az Első Pesti Bölcsőde Egylet két intézményt működtetett, a Hadnagy és a Nagytemplom utcában. A fenntartásukhoz szükséges pénzt adományokból biztosították. Az első világháború miatt az országban romlottak az életkörülmények, csökkent a szülések száma, és nagymértékű volt a csecsemőhalandóság.

Megalakult a Stefánia Szövetség 1915-ben. Célja volt az anyák és a csecsemők életkörülményeinek javítása, és a bölcsődék létesítése. A két világháború közötti időszakban főleg egyleti és üzemi bölcsődék létesültek.

Az ötvenes években kezdődött a nők erőteljes munkavállalása és ekkor már az állam is tevékenyen részt vett a bölcsődék létrehozásában.

1983-ig nagy volt a bölcsődei férőhelyre az igény.

1984-1990 közötti időszakban bölcsődéket szüntettek meg az alacsony kihasználtság miatt.

A rendszerváltás és a piacgazdaságra való áttérés váratlanul érte a kisgyermekes családokat. Felértékelődött a munkahely fontossága és a kisgyermekes családok számára szükségszerűvé vált a bölcsőde és a különböző gyermeknevelést segítő szolgáltatások folyamatos létrejötte.

1990-1995 között a gazdasági és társadalmi változás a bölcsődei hálózatra is kedvezőtlenül hatott. A bölcsődék önkormányzati fenntartásba kerültek, központi állami normatíva nélkül. A nők munkavállalásának, munkamegtartásának fontos feltétele volt a bölcsődék megléte. Ebben az időszakban mégis az intézményeket egymás után bezárták. Sok támadás érte a bölcsődéket, megkérdőjelezve fontosságukat.

1997-ben a bölcsődék működéséhez az állam normatív támogatással járult hozzá. A magyarországi bölcsődei intézményhálózat fejlődése, alakulása és kiépülése hosszú folyamat eredménye. Koronként más társadalmi, politikai, gazdasági és szociálpolitikai hatásokra változott és fejlődött.

2 Bevezetés

Bölcsődénk Újpest részeként Káposztásmegyer I. központjában zöldövezeti területen helyezkedik el. A főútvonaltól távol esik, csendes, parkkal körül határolt területen. Környezetünkben négy és tízeleteres panel épületek, előkertes többszintes lakások valamint sorházak is megtalálhatók.

Intézményünk 1987. június 01-én nyitotta meg kapuit az Általános Nevelési Központ keretében, ezzel megteremtve a felmenő rendszert Újpest 3 éven aluli kisgyermekéi számára az óvodával és az általános iskolával közösen.

Működési engedélyt a 17/ 1972 EÜM. Rendelet 7. § alapján 100 férőhelyre adta ki Budapest Főváros IV. kerület Önkormányzata 1987. június 01-én.

Építészetiileg a bölcsőde négy gondozási egységgel 80 férőhelyesnek felel meg.

1994. január 01-én véglegesen 80 főre módosította a férőhelyszámot Budapest Főváros IV. kerületének Önkormányzata.

1999. március. 01-től a 31/1999.(III.01.) NLB. határozat alapján 20 férőhely ideiglenes szüneteltetését rendelték el.

2008. március. 01-től az intézmény 80 férőhelyes bölcsődéként üzemel, a Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat Képviselő-testületének határozata alapján.

2010.év óta 96 férőhellyel üzemelünk, 15/1998.(IV.) NM rendelet 40. § szerint

3 Az ellátás igénybevétele módja

Bölcsődénkbe újpesti lakcímmel rendelkező szülők gyermekei vehetők fel. A felvételt az 1997.évi XXXI. törvény, és a 15/1998 NM rendelet szabályozza. Szülők írásbeli felvételi kérelmet nyújtanak be az Újpesti Önkormányzati Bölcsődék Intézménye Központjába. A felvételi igényeket szeptember hónaptól a következő év májusáig lehet benyújtani. A

szülőknek lehetőségük van a felvételi kérelemben megjelölni a számukra legmegfelelőbb bölcsődét megjelölni. Erre az időszakra beadott kérelmek esetén a beszoktatást szeptember és november közötti időszakban kell elkezdni. Későbbi időszakban a megüresedett férőhelyek függvényében van lehetőség gyermekek felvételére. A felvételt nyert gyermekek szülei részletes tájékoztatást a bölcsődei részlegekben kapnak a bölcsődevezetőtől, nyomtatványokról, bölcsődei szokásokról, adaptáció megkezdéséről.

Tájékozódhatnak az Újpesti Önkormányzati Bölcsődék honlapján (www.ujpestbolcsik.hu), az Intézmény által kiadott Információs kiadvány segítségével, telefonon, e-mail-ben.

4 Ellátandó célcsoport

Legtöbb esetben a lakótelepen élő szülők kérik gyermekeik felvételét, de az utóbbi években Újpest belső területeiről is érkeznek gyermekek a jó minőségű levegő miatt. Az ellátott gyermekek szülei a társadalom közép osztályához tartozik. Felvett gyermekeink kb. 10 %-a részesül rendszeres gyermekvédelmi támogatásba a szülők alacsony jövedelme miatt. A legtöbb család egy gyermeket nevel, és kb. szintén 10% a három illetve több gyermeket nevelő családok száma, a legalacsonyabb a két gyermeket nevelő szülők száma. A szülők legnagyobb része középfokú végzettséggel rendelkezik.

Az életszínvonalbeli különbségek igazolják a családok anyagi helyzetét. A bölcsődei felvételeket a szülők munkába való visszatérése, az anyagi háttér javítása, munkahely elvesztése illetve karrierépítését indokolja.

5 Bölcsőde feladata, tevékenysége

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a 15/1998. IV. 30./NM rendelet szabályozza.

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő 20 hetes kortól -3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését és gondozását végző intézmény. Ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségei szintje alapján nem érett az óvodai nevelésre, 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető, gondozható bölcsődében. A gyermekek testi, szellemi és pszichés fejlődését segíti, és ezzel támogatja a családok életét és a szülők munkavállalási lehetőségét. Integrált csoportokban sajátos nevelési igényű gyermekeket is fogad intézményünk. Szakmai segítséget, a Pedagógiai Szakszolgálat biztosít. Fejlesztőpedagógus végzi a gyermekek fejlesztését a bölcsődénkben.

6 Az igénybevevők és a személyes gondoskodást végzők jogvédelme

A gyermekek, szülők, és az ellátást végző személyek jogainak védelme alapvető feladat.

Újpesti Önkormányzati Bölcsődék Etikai Kódex: ellátást végzők jogait és kötelességeit tartalmazza, ennek betartása minden dolgozóra kötelező.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény 35 § alapján a bölcsődei ellátásban részesülők érdekeinek védelmében Érdekképviseleti Fórumot működtetünk. A Fórum tagjai a csoportokba felvett gyerekek szülei közül kerülnek megválasztásra.

Bölcsődénk négy átadójában a szülők számára látható helyen megtalálható a gyermekjogi képviselő neve, elérhetősége.

7 Bölcsőde építészeti, tárgyi adottságai

Bölcsődénk egy épületben található az óvodával, de külön egységként üzemelünk.

Az épület pavilonrendszerben épült, a pavilonokat a közlekedő illetve az óvodával közös gazdasági folyosó köti össze. A gazdasági folyosón a kiegészítő és szociális helyiségek találhatóak;

- befejező konyha és raktárai
- mosoda és vasalószoba (közös az óvodával)
- mellékhelyiségek
- személyzeti öltöző zuhanyzóval
- étkező
- vezetői iroda
- orvosi szoba (közös az óvodával)

A bölcsődében négy gondozási egység található, nyolc csoportszobával. Az egységeink elnevezése: Méhecske, Katica, Süni, Mackó. Mind a négy egység két csoportszobával rendelkezik. Az egyik szoba közvetlenül kapcsolódik a fürdőszobához, és a fürdőszoba pedig az átadóhoz.

Építészeti sajátossága bölcsődénknek a gondozási egységek átadóinak egy légtérben való elhelyezkedése. Az átadóban, öltözőszekrényekben tárolhatják a szülők gyermekeik saját ruházatát, illetve itt vetkőztetik, öltöztetik gyermekeiket.

Négy fürdőszobánknak azonos a felszereltsége, mindegyik felújítása megtörtént, csempe és járólappal burkolattal rendelkezik. Mosdók, WC-k, törölköző illetve fésű és fogmosópohártartók, a gyerekek magasságát figyelembe véve kerültek felhelyezésre.

A gyermekszobák az átadó helység felé nyílnak. A helységeket alul tömör, míg felül üveges ajtók választják el, amelynek szerepe, a gyermekek felügyeletének, láthatóságának biztosítása. A bölcsődében a csoportszobák mérete egységesen 49 m². A gyermekszobák természetes megvilágításúak és jól berendezhetőek mindhárom korosztály számára. A szerepjátékokhoz „kuckókat” alakítottunk ki. Az épület adottságait, a nagy tereket, helyiségeinket kihasználjuk, bővítve ezzel a gyerekek játszó helyeit.

Bejárati előtereinket „tornaszobává” alakítjuk át, kedvezőtlen időjárás esetén, mozgásigényüket gyerekeinknek itt biztosítjuk, mobil nagymozgásos játékeszközeinkkel.

A gyerekek játéktevékenységéhez jó minőségű, változatos és esztétikus játékeszközöket biztosítunk.

Az egységekből közvetlen kijárat van a játszókert, illetve a terasz felé. A négy egység külön rendelkezik homokozóval, telepített játékeszközzel (játszóházikó, vonat, teherautó vagonnal, szivárvány csúszda) és mobil udvari játékokkal (csúszdák, libikókák, motorok, triciklik, labdák, autók, homokozó játékok) Játéktevékenység során a természeti környezetet is megismertetjük gyerekeinkkel. Bevonjuk őket közös virágültetésbe, gondozásba, különböző terményekkel ismerkednek, és ezt felhasználják játékukban.

Megteremtettük a különböző alkotótevékenységek feltételeit a napirendbe beillesztve. A foglalkozások során a természetes alapanyagok használatát helyezzük előtérbe.

Bármely évszakban megfelelő időjárás esetén gyermekek a pihenőidejüket az elektromos ponyva szerkezettel ellátott teraszon töltik.

8 Gyermekélelmezés

Bölcsődénk befejező konyhával rendelkezik, a nyersanyagot az étel elkészítéséhez a Központi Konyha biztosítja. Az étlapot a gyerekek és a dolgozók számára dietetikus állítja össze az OÉTI előírásainak megfelelően. A gyermekek egészséges fejlődéséhez koruknak megfelelő korszerű táplálkozást biztosítunk, táplálék allergiás gyermekek diétás étkeztetését biztosítjuk, egyéni igényeket figyelembe vesszük. Konyhánk HACCP rendszer alapján működik.

9 Humánerőforrás

Bölcsődénkben a gyermekeket a teljes nyitva tartás alatt szakképzett kisgyermeknevelők nevelik és gondozzák.

Saját gyermek és saját kisgyermeknevelő rendszerben dolgozunk. Mind a négy egységünkben 4 fő kisgyermeknevelő és 1 fő technikai dolgozó végzi a feladatát.

Létszám adatok:

- Bölcsődevezető: 1 fő
- Bölcsődevezető helyettes: 1 fő
- Kisgyermeknevelő: 17 fő
- Technikai dolgozó: 4 fő
- Szakácsnő: 1 fő
- Konyhalány: 1 fő
- Mosónő: 1 fő napi 4 órában
- Házimunkás: 1 fő napi 6 órában
- Gyermekorvos: 1 fő heti 10 órában

10 Bölcsődéink minőségpolitikája

„Mi lehet annál jobb, mint szeretni, amit csinálunk, és tudni, hogy annak értéke is van?”

(Katharine Graham)

Olyan bölcsődét kívánunk működtetni ahol a kisgyermeket az elfogadás, és feltétel nélküli szeretet veszi körül, ahová a gyermek vidáman érkezik, szívesen jár és biztonságban érzi magát.

A gyermek tudja, hogy mindig segítséget és vigasztalást kap bármilyen helyzetben, és a szülők bizalommal hagyják gyermekeiket és nyugodtan végzik feladatukat a munkahelyükön. Fontos számunkra szülők folyamatos pozitív visszajelzése intézményünk hatékony működéséről, ahová szívesen hozzák a testvér gyerekeket, unokákat.

Célunk megtartani bölcsődéink sajátos arculatát a nyitottságot.

Kiemelt feladatunk a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása és segítő szakemberekkel való együtt működés.

Több éve fogadunk kisgyermeknevelő hallgatókat, tereptanári végzettségű bölcsődevezető irányításával és főiskolai és szakirányú végzettségű kisgyermeknevelők segítségével.

Szakmai munkánkat 1 fő szaktanácsadó segíti javaslataival.

Célunk, hogy sikeres vizsga letétele után hivatásuknak válasszák a kisgyermeknevelői pályát.

10.1 Képzések

Lehetőségek függvényében a szakdolgozók továbbképzéseken vesznek részt, hogy ismereteiket gyarapítva, megújítva foglalkozzanak a kisgyermekkel. Szakmai programunk megvalósításában minden dolgozónk aktív részvétele fontos.

Bölcsődénkben házi tovább képzéseket, esetmegbeszéléseket tartunk havi rendszerességgel. Újpesti Önkormányzati Bölcsődék Intézményének Intézményvezetője „kisgyermeknevelői klub” keretében továbbképzéseket, előadásokat szervez melyen a szakdolgozók részt vesznek.

10.2 Szakmai munka ellenőrzése

Bölcsődei szinten: bölcsődevezető által elkészített ellenőrzési terv alapján vagy esetileg, gyakorlati munka, adminisztrációs munka ellenőrzése.

Intézményvezető: évente 2 alkalommal értékeli szakmai munkánkat.

11 Küldetés nyilatkozat

11.1 Pedagógiai hitvallásunk

A családi nevelés a gyermek életében elsődleges. A bölcsőde, segítő, kiegészítő szerepet vállal a gyermek életében. Intézményi környezetben a gyermek korának, fejlettségének megfelelő gondozást, nevelést biztosítunk. Segítünk a szocializációban, minden helyzetben, tiszteletben tartva a családi nevelést.

11.2 Gyermekképünk

Minden gyermek egyedi, önálló személyiség. Személyiségének fejlődését befolyásolják genetikai tulajdonságai, szociális háttere, egyéni képességei. Ennek ismeretében arra törekszünk, hogy a ránk bízott gyermekekből a családdal együtt működve derűs, érdeklődő gyermeket neveljünk.

11.3 Kisgyermeknevelő képünk

Kisgyermeknevelőink attitűdjét a feltétel nélküli elfogadás, felelősség, szeretet átadás, törődés, a gyermek megismerésének igénye jellemzi. Kisgyermeknevelőink egész magatartása, kommunikációja, példát, mintát mutat a gyermekek és szülők számára egyaránt. Ismeri gyermekek egyéniségét, szokásait. A szülőkkel partneri kapcsolatot tud kialakítani a helyes szokások kialakítása érdekében. Szakmai tudását folyamatosan gyarapítja.

11.4 Bölcsőde képünk

Bölcsődénkben a gyermekeket szeretet, tisztelet veszi körül. Fontosnak tartjuk a másság elfogadását, egyéni, szociális képességek kibontakozását. Családias légkör kialakításával közösen a világra nyitott, önálló, elfogadó gyermekeket neveljünk. Bölcsődénk mindig nyitott a családok számára, bármely esetben.

Bölcsőde Szakmai Programját az első szülői értekezlet alkalmával a bölcsődevezető ismerteti. A Szakmai Program későbbiek folyamán bármikor megtekinthető a szülők számára.

- Honlap: www.ujpestibolcsik.hu
- Bölcsődevezetői iroda

12 A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei

„A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai” című módszertani levél, Újpesti Önkormányzati Bölcsődék Szakmai Programja, Bölcsődénk Szakmai Programja, Nevelői Programja fogalmazza meg az alapelveket, amelyeket alkalmazunk gyermekeink nevelésében-gondozásában.

12.1 A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A kisgyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.

A szülők számára lehetővé tesszük a bölcsődei életbe való részvételt, együttműködést. A családi nevelési szokásokat, hagyományokat tiszteletben tartjuk a bölcsődei nevelésben, gondozásban. Fontos, hogy megismerjük a családi nevelést, kompetencia határok betartásával azt beépítsük a bölcsődei napi gyakorlatba.

12.2 A nevelés és gondozás egységének elve

A gondozás és a nevelés egymástól elválaszthatatlan, hiszen a gondozás helyzetében folyamatos nevelés folyik. A gondozásban a kisgyermeknevelő a gyermek szükségleteit elégíti ki. A nevelés folyamatában figyelembe veszi a kisgyermeknevelő, hogy a gyermek egyéniség és elősegíti az egyéni tulajdonságok kibontakozását.

12.3 Az egyéni bánásmód elve

A kisgyermeknevelő és a kisgyermek között kialakult szeretetteljes kapcsolat során a kisgyermeknevelő a gyermek olyan tulajdonságait, szokásait ismeri meg, amelyek lényegesek az egyéni bánásmódhoz az egyéni igények kielégítéséhez. A családlátogatás és az adaptáció segít a szokásrendszerek megfigyelésében. Kisgyermeknevelő tiszteletben tartja vallási, nemzetiségi, etnikai hovatartozást, segíti az identitás tudat kialakulását.

12.4 A biztonság és stabilitás elve

A gyermek testi, lelki fejlődéséhez nélkülözhetetlen a személyi és tárgyi környezetének állandósága. A gyermeknek állandó személyre, elvárásokra, helyiségre van szükségük. Saját gyermek rendszer, felmenő rendszer, saját kisgyermeknevelő rendszer kialakításával biztosítjuk, növeljük a gyermekek érzelmi, fizikai biztonságát. Folyamatos napirend ismétlődése segíti a tájékozódást és a jó szokások kialakulását.

12.5 Az aktivitás az önállósulás segítésének elve

A biztonságos és tevékenységre motiváló személyi és tárgyi környezet megteremtése, az elegendő idő biztosítása, ösztönzés, elismerés, fokozza az aktivitást és az önállóságra való törekvést. A gondozási műveletek lehetőséget adnak a gyermeknek és kisgyermeknevelőnek a „te meg én helyzetekre”. Maximális bizalom ösztönzi a gyermeket önálló tevékenységre, döntésre.

12.6 Az egységes nevelő hatások elve

A gyermekekkel foglalkozó felnőttek a gyermek elfogadásában, tevékenységének biztosításában egyetértenek. Alapvető erkölcsi normákat egyeztetik, nézeteiket, nevelői gyakorlatukat közelítik egymáshoz. A gyermek számára fontos, hogy az elvárások állandóak, egyértelműek legyenek. A nevelés érték közvetítés és értékteremtés egyben.

12.7 A gyermeki személyiség tiszteletének elve

A bölcsődei nevelés-gondozás feladata a gyermekek személyiségének kibontakoztatása, védelme személyes, szociális és kognitív kompetenciák fejlődésének elősegítése.

13 A bölcsődének működési rendje

A bölcsőde hétköznapiokon 6.30-17.30-ig tart nyitva a fenntartó döntése alapján. A nyitvatartási időszak alatt biztosítjuk a gyermekellátást.

A Bölcsődék Napjának megünneplésekor az első bölcsőde megalapítására emlékezünk, amely nevelés nélküli munkanap. Az esemény megrendezése minden év április 21-én történik.

A nyári gyermekellátás 5 hétig szünetel, mely időszakban más kerületi bölcsődében valósulhat meg a gyermek elhelyezése a szülők kérése alapján.

A decemberi ünnepek közötti időszakban az intézmény zárva tart.

A szolgáltatási szünetekről minden eseten írásban és szóban is tájékoztatás történik a szülők felé.

13.1 A gyermekcsoportok szervezése

A nevelési csoportok létszámát a törvény szabályozza. A létszám azokban a csoportokban, ahol minden gyermek betöltötte a 2. életévét 14 fő maximum, ha ezt az életkort a csoportnak még nem minden tagja nem töltötte be, 12 fő maximum.

Sajátos nevelési igényű gyermek integrálása esetén a létszám 10 fő lehet maximum.

A csoportok összeállításánál törekszünk az azonos korú gyermekek elhelyezésére, homogenitásra.

A gyermekek ellátása saját gyermek rendszerben valósul meg. Biztosítjuk a személyi állandóságot a 0-3 éves korosztály számára, ezzel a gyermekek biztonságérzetét megteremtjük.

13.2 A gyermekek napirendje

A csoport életét, folyamatos jól szervezett napirend meghatározza meg. A napirend kialakításának szempontjait;

- gyermekek igényei,
- fejlettségi szintje,
- korosztályi összetétel,
- csoport létszám,
- egyéni szükségletek

határozzák meg az önállósodás lehetőségét és nyugodt gyermekellátást.

13.3 A dolgozók munkarendje

A dolgozók munkarendje a gyermekek napirendje alapján kerül kidolgozásra. Figyelembe véve a gyermekek biztonságát, fejlettségi szintjét, életkorát, érkezését- távozását az intézményből.

14 A bölcsődei gondozás nevelés feladatai

A bölcsődei gondozás, nevelés feladata a családban nevelkedő kisgyermek számára a fejlődéshez szükséges testi és lelki szükségleteinek kielégítése, biztonságos környezet megteremtése.

Sajátos nevelési igényű gyermekek gondozásba épített fejlődés segítése.

14.1 Egészségvédelem, egészséges életmód megalapozása

Feladatunk a fejlődéshez szükséges és biztonságos környezet megteremtése.

A gondozási helyzetek, pelenkaváltás, WC használat, mosakodás, fogmosás, öltöztetés közben nevelési feladatokat végez a kisgyermeknevelő, ezáltal helyes szokásokat alakít ki.

A gyermekek egészséges fejlődéséhez a koruknak megfelelő, korszerű táplálkozást biztosítunk.

Kedvező időjárás esetén a szabad levegőn való tartózkodást illetve alvást biztosítunk.

14.2 Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése

A derűs légkör biztosításával a személyi és tárgyi állandósággal elősegítjük a gyermek érzelmi és szocializációs fejlődését.

A kisgyermeknevelő és a gyerek közötti szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat, az egyéni szükségletek kielégítése, az én-tudat egészséges fejlődésének segítése, a bizalmon és elfogadáson alapuló együttműködés eredményezi a gyermek fejlődését.

A figyelem a meghallgatás a kérdések megválaszolása a kommunikatív képességek fejlődését segíti.

14.3 A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A gyermek életkorának, fejlettségének megfelelő tevékenységek biztosításával segítjük a megismerési folyamatok fejlődését. Bátorító, támogató odafigyeléssel az önkifejezés lehetőségét megteremtjük. Támogatjuk az önálló aktivitást, kreativitást.

15 A bölcsődei nevelés gondozás főbb helyzetei

A gondozás-nevelés területén minden olyan tapasztalat és információszerzési folyamat fontos, mely tartós változást idéz elő a gyermek viselkedésében és a gondolkodásában.

15.1 A tanulás

Legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság az érdeklődés. A tanulás szinterei a természetes élethelyzetek, gondozás, játék, a társakkal való tevékenység és a kommunikáció. A tanulás formái; utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés. A gyermek érdeklődését inger gazdag környezettel keltjük fel. Teljesítmény elváráshoz kötött direkt ismeret átadás nincs a bölcsődében.

15.2 A gondozás

A testi szükségleteinek a kielégítése egyben egy interakciós helyzet a gyermek és a kisgyermeknevelője között. A gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehet részt a gondozási műveletekben. Sikeres próbálkozásait megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza a kisgyermeknevelő. Fontos, hogy elegendő idő legyen az önálló próbálkozásokhoz. Gondozás közben a kisgyermeknevelő ismereteket ad, segíti a szokás kialakítást és az önállósodást.

15.3 A játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, segíti a világ megismerését, befogadását, elősegíti az érzelmi, értelmi, szociális fejlődést. Minden játéktevékenység fejlesztő hatású minden gyermekre. Belső szükségletet elégít ki, kapcsolatot teremt. A többi gyermekkel való együttjátás örömforrás a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

A gyermekek játéktevékenységéhez jó minőségű, változatos alapanyagú, esztétikus a gyermek korának, fejlettségének megfelelő játékokat biztosítunk. A szobában és az udvaron biztosítjuk a mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat. Használatukkal gyakorolják az egyes mozgásformákat, koordinálttá, harmonikussá válik a mozgásuk.

16 Kiemelt szakmai feladatok

Munkánk alapja a családokkal való jó kapcsolat kialakítása, mely a maximális bizalomra épül. Célunk a családok megismerése, tájékoztatása a kapcsolat kialakítása és fenntartása.

Programjaink célja a gyermekeink tapasztalásának bővítése, közös élmények megélése és a közösségépítése.

16.1 A bölcsőde szolgáltatásairól való tájékoztatás módja

16.1.1 Szülői értekezlet

Évente két alkalommal a bölcsődevezető tart.

Először a felvétel előtti időszakban általános tájékoztatást ad a bölcsőde életéről, majd az óvodai beiratkozások előtt az óvoda vezetőjének részvételével.

16.1.2 Üzenő füzet

A kapcsolattartás írásos formája a gyermek fejlődéséről, a bölcsődei életéről, eseményekről, programokról. Üzenő füzetbe bármikor adhat tájékoztatást szülő és kisgyermeknevelő egyaránt.

16.1.3 Szülőcsoportos beszélgetések

Szülőcsoportos beszélgetéseket szülők és kisgyermeknevelők kezdeményezik a gyermekek fejlődésével, nevelésével kapcsolatos kérdésekről. A beszélgetések alatt a szülők is tudnak egymásnak tanácsokat adni, szülői közösségek alakulnak ki.

16.1.4 Napi beszélgetések a szülővel

A bölcsődébe érkezéskor a szülő az előző nap otthoni eseményekről tájékoztat, hazaadáskor a kisgyermeknevelő információkat közöl a gyermek játéktevékenységéről, hangulatáról, étkezéséről.

16.1.5 Egyéni beszélgetések

Kisgyermeknevelő, bölcsődevezető lehetőséget, helyszínt, és időpontot biztosít a szülő számára a saját gyermekkel kapcsolatos tapasztalatok hosszabb időtartamú megbeszélésére. Lényege a gyermek centrikusság, az együtt működés biztosítása. Természetesen belefér az

aktuális problémák, kérdések megbeszélése és a tanácsadás is a kisgyermeknevelő illetve szakember részéről.

16.1.6 Faliújság

A nevelési egységek falán, a faliújságokon tájékoztatást kapnak a szülők a bölcsődét érintő eseményekről. Házirend, heti étlap, befizetések időpontja, aktuális nevelői program, és a gyermekjogi képviselő elérhetősége.

Intézményünk a bölcsőde nyitvatartási idején belül bármikor látogatható a szülők és kisgyermekük számára.

16.2 Egyéb tájékoztatási programok

16.2.1 Zsíros kenyér parti

Szülői értekezlet után és családlátogatás előtt ismerkedésre adunk, lehetőséget szombat délelőtt 9-12 óra között azon gyerekek és szüleik számára, akik a következő nevelési évben intézményünk gondozottjai lesznek.

16.2.2 Családlátogatás

Beszoktatás megkezdése előtt a szülővel egyeztetett időben szervezik a kisgyermeknevelők.

A családlátogatás során a barátkozás, kapcsolat felvétel könnyebbé válik, otthoni környezetben oldottabb a légkör.

16.2.3 Szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülő jelenléte megkönnyíti a gyermek számára az új környezet megismerését és az érzelmi kötődés kialakulását, mérsékeli az adaptációs nehézségeket. A beszoktatás alatt a szülők betekintést nyernek bölcsődénk életébe, a kisgyermeknevelők nevelői munkáját, módszereit megismerik. A beszoktatás folyamatáról dokumentációt vezet a kisgyermeknevelő.

16.2.4 Hagyományaink

Nevelési-gondozási év során a szülők részvételével családi délutánokat szervezünk, ezzel még szorosabbá, nyitottabbá téve a család és bölcsőde kapcsolatát.

Adventi közös készülődés, családi délután keretében, mézeskalácssütés. Farsang, játékos versenyekkel a szülők bevonásával, fánk sütés. Húsvéti délutáni tojásfestésre hívjuk meg a szülőket. Közös virágültetés Földnapja alkalmából, Kihívás Napján együtt mozgunk gyerekekkel, szülőkkel. Apák napi délutánra várjuk az édesapákat, az édesanyákat közös ünnepi uzsonnával várjuk Anyák Napja alkalmával. Nagy közös családi-bölcsődei élmény a Gyermek Nap megrendezése. Óvodába távozó gyermekinktől ünnepi uzsonnával, kisgyermeknevelők által készített ajándékkal, emlékekkel köszönünk el a szülők jelenlétében.

A családi programok mellett zenebölcsit, interaktív bábszínházi előadást, mikulásvárást, húsvéti tojáskeresést szervezünk gyermekeink számára. Bölcsődénk alapítványa „Lurkó-Lak” alapítvány hozzá segít programjaink és a bölcsődei nevelés-gondozás feladatainak megvalósításához.

17 Szakmai együttműködés más intézményekkel

Bölcsődénk egymás kompetencia határainak kölcsönös tiszteletben tartásával együtt működik mindazokkal, akik a családnak nyújtott szolgáltatások során a gyermekkel, illetve a gyermek családjával kapcsolatba kerülhetnek.

17.1 Belső intézmények

17.1.1 Újpesti Önkormányzati Bölcsődék Intézménye

- Vezetői értekezletek megtartásának helyszíne havi rendszerességgel illetve esetileg
- Kisgyermeknevelői Klub színtere az Intézményvezető által szervezett helyi és akkreditált képzések megrendezésére
- Újpesti Bölcsődék Kórusa, próbáinak is helyet ad az Újpesti Bölcsődék Központja
- Nyugdíjas, GYED-en, GYES-en tartózkodó munkatársaink találkozó helye

17.1.2 Központi Konyha

Bölcsődei szakácsnők, konyhalányok találkozóját szervezi a Központi Konyha vezetője a Központi Konyha területére. Szakmai kérdések, feladatok, konyhai technológiák kerülnek megbeszélésre, kidolgozásra. A Központi Konyha részéről jogszabályváltozások ismertetése, értelmezése kerül megbeszélésre az egységes betartás valamint tájékoztatás végett.

17.1.3 Újpesti Bölcsődei részlegek

Bölcsődék Napjának megrendezésére helyszínt biztosítunk. Részt veszünk a szervezésben és a rendezvény megvalósításában.

17.2 Külső intézmények

17.2.1 Társ óvoda

Sajátos helyzetben vagyunk, mivel bölcsődénk egybe épült az óvodával. Szoros és nagyon jó a kapcsolatunk. Hagyomány nálunk, hogy az óvodába távozó gyermekek szülei részére közös szülői értekezletet tartunk az óvodavezetővel. Az óvodába már felvételt nyert gyermekeket a leendő óvónők a nyár folyamán meglátogatják, ajándékkal-jelükkel kedveskednek nekik. A kisgyermeknevelőktől érdeklődnek a gyermekek szokásairól, fejlettségükről. A gyerekek is meglátogatják az óvodai csoportokat.

17.2.2 Gyermekjóléti Szolgálat

A bölcsődei dolgozóknak jelzési kötelezettségük van, ha testi, lelki bántalmazás, elhanyagolás jeleit észlelik.

Jelzőrendszeri előadásainkon rendszeresen részt veszünk.

17.2.3 Védőnői Szolgálat

Védőnők meglátogatják a körzetébe tartozó gyermekeket, felvilágosítást, észrevételeket, tapasztalatokat kérnek a kisgyermeknevelőktől.

A gyermekrendelőbe tartott Baba- Mama Klubba rendszeresen részt veszek, hogy a leendő bölcsődés kisgyermekek szüleinek tájékoztatást adjak a bölcsődei rendszer működéséről.

17.2.4 Házi gyermekorvosi szolgálat

Intézményünket naponta látogatja a bölcsőde orvosa, figyelemmel kíséri a gyermekek fejlődését.

17.2.5 Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat IV. kerületi tagintézménye

Szakértői véleménnyel sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésében fordulhatunk bizalommal feléjük. Fejlesztő pedagógusok, gyógypedagógusok végzik a korai fejlesztést bölcsődénkben.

17.2.6 Képző intézmények

A kerület együttműködési megállapodással rendelkezik az alábbi intézményekkel.

- Eötvös Lóránd Tudomány Egyetem
- Raoul Wallenberg Szakképző és Szakiskola
- Kanizsai Dorottya Egészségügyi Szakképző Iskola
- Számalk Meta Szakközépiskola
- Humánorientáció Oktatási és Szolgáltató kft
- Főnix-Füred Felnőtt Képző

Terephelyet és vizsga területet biztosítunk a hallgatók számára, tereptanár, szaktanácsadó segítségével.

18 Dokumentáció

A bölcsőde a gyermek fejlődési folyamatáról, nyomon követéséről dokumentációt vezet. A dokumentáció nem minősíti a gyermeket.

A bölcsődei dokumentáció vezetésének fontos szempontjai: objektivitás, tárgyyszerűség, hitelesség, árnyaltság, rendszeresség, folyamatosság.

A dokumentációt a szülő kérésére megmutatjuk, így betekintést nyerhet gyermeke fejlődési folyamatáról.

A dokumentáció vezetésénél, őrzésénél a személyiségi jogokat figyelembe vesszük.

Bölcsődei gyermek egészségügyi törzslap-gyermekorvosi rendelőben töltik ki.

Családlátogatási jegyzet-kisgyermeknevelő készít jegyzetet a tapasztalatokról.

Beszoktatási jegyzet-kisgyermeknevelő vezeti a beszoktatás egész ideje alatt, majd a végén összefoglalót ír.

Csoportnapló- tartalmazza a nevelő napi bejegyzéseit, eseményeket.

Üzenő füzet-szülő és kisgyermeknevelő bejegyzéseit tartalmazza.

19 Fejlődés jellemzői a bölcsődés kor végére

A családi nevelés és a bölcsődei nevelés eredményeként a bölcsődéskor végére a gyermek sok területen önállóvá válik, egyedül étkezik, öltözködik, tisztálkodik kis segítséggel.

Társaikkal szívesen együtt játszik, jól tájékozódik a közösségi életben, ismeri a napi eseményeket, szokásokat, szabályokat, és alkalmazkodik hozzá.

Én-tudata kialakult, én-képe pozitív.

Konfliktusokat felnőtt segítségével feldolgozza.

Tisztán, érthetően beszél, szókincse gazdag, egyszerű magyarázatokat, összefüggéseket megért.

Szobatiszta, illetve ágy tiszta.

20 Zárszó

Szakmai programunk megvalósításában minden dolgozónk aktív részvételére számítunk, hogy érzelmi, biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes, elfogadó, értő, fejlesztő bölcsődei légkörben nevelkedjenek gyermekeink.

Célunk megtartani a bölcsődénk sajátos arculatát a nyitottságot, intézményünk hatékony működése érdekében.

„Szeretni okosan kell- mindig a gyermek természetéhez és életkorához igazodva”

Ranschburg Jenő

A fenntartó legitimáció után a program életbe lép.

Program hatálya: 2015.-2018.

Módosítása a 15/1998. MN rendelet alapján történik.

Aktualizálása folyamatos.

Felülvizsgálat esedékessége: 3 év.

Bölcsőde bélyegzőjének lenyomata:

Budapest,2015.Január.05.

Horváth Ferenc Józsefné
Bölcsődevezető

